

**A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény által kijelölt
természeti területek kezelésével kapcsolatos előírások**

Az élőhelyek általános védelme

1. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magába foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását, és a biológiai sokféleség védelmét.
2. A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.
3. Erdő telepítése – ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik – elsősorban őshonos fajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.
4. Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.
5. A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni. A vízepítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.
6. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.
7. A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára jellemző vadon élő szervezetek fajgazdaságára, a biológiai sokféleség fenntartására.
8. Termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.
9. A növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalánál, felhasználásának, alkalmazásának kísérleti célú, ideiglenes vagy végleges engedélyezése a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel lehetséges, az engedélyezéshez a Minisztérium hozzájárulása szükséges.
10. A talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok természeti területen történő felhasználása – külön jogszabályban foglaltak szerint – csak indokolt esetben, talajvizsgálatok eredményeire alapozva, természetkímélő módon történhet.

A földtani természeti értékek általános védelme

1. A földtani természeti értékek védelme a tájvédelmet, továbbá az élettelen és meg nem újítható természeti erőforrások, és az élővilág létfeltételeinek megóvását szolgálja. A földtani természeti értékek általános védelme kiterjed a földtani felszíni alaktani képződményekre, ásványokra, ásványtársulásokra, ősmaradványokra.
2. A természeti érték igénybevitelével járó tevékenység, így különösen a beruházás, építés, létesítés tervezése, kivitelezése során biztosítani kell, hogy a földtani természeti értékek, valamint a nyilvántartott ásványvagyon csak a lehető legkisebb mértékben károsodjon.
3. Nyílt (fedetlen) karsztos kőzetből álló felszínen tilos a karsztos kőzet, illetve a karsztvíz szennyezése vagy állapotának jogellenes megváltoztatása. A nyílt karszt területek jegyzékét a miniszter e törvény hatálybalépésétől számított 3 éven belül közzéteszi. A jegyzék tájékoztató jellegű, nem érinti az e törvény hatálybalépésével bekövetkező, és az egyéb jogszabályok által biztosított védettségeket, korlátozásokat.
4. Tilos az ásványok, ásványtársulások, ősmaradványok jogellenes károsítása.
5. A bányászati tevékenységet a természeti területek lehető legkisebb mértékű igénybevitelével kell folytatni. A felhagyott bányaterületen a felszíni tájsebetek folyamatosan meg kell szüntetni, és – ha lehetséges – természetszerű állapotot kell kialakítani.
6. A bányászati tevékenység folytatása alatt előkerült természeti érték megóvása érdekében – az igazgatóság kezdeményezésére – a bányászati hatóság a bányászati tevékenységet korlátozhatja vagy megtilthatja, illetőleg a bányatelket módosítja.

A természeti értékek és a természeti területek védelmével kapcsolatos eljárási szabályok

1. Természeti területen az igazgatóság engedélye szükséges:
 - a./ a gyep és nádas művelési ág megváltoztatásához,
 - b./ a gyep, valamint nád és más vízinvényzet égetéséhez.
2. Természeti területen az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges:
 - a./ a termőföld más célú hasznosításához, művelés alól kivett terület újrahhasznosításához.
 - b./ a földtani kutatáshoz és az ásványi nyersanyag kutatására vonatkozó műszaki üzemi terv jóváhagyásához, a bánya telek megállapításához, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, a kitermelés szüneteltetésére, továbbá a bányabezárásra vonatkozó műszaki üzemi tervek és a tájrendezési terv jóváhagyásához,
 - c./ vizekben a halászati üzemtervek jóváhagyásához.

3. Természetes és természetközeli állapotú
 - a./ vizes élőhelyek, különösen folyóvizek, tavak partvonalának, valamint a vizeket kísérő természetes életközösségek (növénytársulások) állapotának megváltoztatásához,
 - b./ vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren belül, tavak partjától számított 100 méteren belül meglévő épületek, építmények, létesítmények átépítéséhez, átalakításához, vízi létesítmények, kikötők, illetve a halászati célú hasznosítást szolgáló létesítmények létesítéséhez, kivitelezéséhezaz igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges.
A körzeti vadgazdálkodási terv természeti területet érintő részének jóváhagyásához a miniszter egyetértése szükséges.
4. A kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló természeti értékekre és természeti területekre – a 6-21.§-ban foglaltakon túl – külön rendelkezések vonatkoznak.
5. Természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek, vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának – külön jogszabály szerinti – korlátozását vagy megtiltását az igazgatóság kezdeményezheti.
6. A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges ökológiai vízkészletet mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet.
7. Az ökológiai célú vízkészlet mértékét a vízügyi hatóság – az igazgatóság szakhatósági hozzájárulásával – állapítja meg. Ökológiai célú vízkészlet megállapítását az igazgatóság is kezdeményezheti.
8. Természeti területen – a település belterülete kivételével – tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése. A vízi létesítmények, a hajózást, a halastavon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, az igazgatóság hozzájárulásával (21.§ (3) bekezdés b./ pont) kerülhet sor.
9. Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1.000 méteren belül – a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével – külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.